СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 249. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 26-го жовтня 1939. No. 249. Jersey City, N. J., Thursday, October 26, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ЖАДАЄ ВІД СОВЄТІВ ЗВОРОТУ "ФЛИНТ СИТІ"

ВАШИНҐТОН. — В урядових колах говорять, що в найближчих днях американський уряд зажадає від Совєтів американського корабля „Флинт Сити", якого взяв у полон німецький воєнний корабель і, посадивши на нього свою залогу, відвіз до совєтського порту на північнім морі, Мурманська. Американський уряд занепокоєний, що сталося з 41 моряками, що були на тім кораблі. Згаданий корабель за всякою правдоподібністю віз контрабандні продукти до воюючих країв. Це стверджує один з його офіцирів, Джес Робертсон, який у листі до жінки пише, що „корабель наладований ущерть контрабандними продуктами".

На основі міжнародного права американський уряд має право жадати від Совєтів звороту цього корабля, тому, що Совєти ніби вважають себе невтральним краєм. Тепер своїм жаданням Америка змусить Совєти „пустити фарбу" і без викрутів вияснити своє положення. З приводу цього факту в Совєтах політичні кола є дуже занепокоєні.

ПАНІ РУЗВЕЛТ КЛИЧЕ ЗБЕРЕГТИ СВОБОДИ.

НЮ ЙОРК. — На зібранні „Форум біжучих справ", влаштованім „Ню Йорк Гералд Трибюн", виголосила промову пані Рузвелт і сказала, що справжні прихильники американської демократії не повинні силою поборювати інші, немилі їм політичні струї, навіть коли ті струї проповідують комунізм, чи фашизм, або націзм. Бо демократія саме полягає на тім, що вона дає людям волю голосити те, що їм подобається. Коли хтось силою здушує чужі струї, мовляв, в обороні демократії, то він тим фактично здушує саму демократію, говорила пані Рузвелт. Крім неї говорив іще директор воєнного відділу в департаменті справедливости, Джан О'Браєн, який казав, що дуже небезпечно поручати цивільним людям, щоб вони викривали шпигунів і саботажників, бо вони готові „полювати на опирів", себто підозрівати й доносити навіть на тих людей, що Богу духа винні.

ДАЄС АТАКУЄ „КОМУНІСТИЧНИЙ ФРОНТ".

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Даєс заявив, що на основі зізнань цілком певно можна ствердити, що „Ліґа миру і демократії" це комуністична орґанізація, яка не лише ширила комуністичні ідеї, але старалася втиснутись до найвищих адміністраційних кол. Незабаром будуть опубліковані члени цеї орґанізації, говорив Даєс. Дорадник комітету, Вурґіс, заявив, що в деяких випадках американські компанії усувають з праці рядових членів комуністичних орґанізацій. Цього вони не повинні робити, бо серед них є багато невинуватих членів, які самі не знали, до якої орґанізації вони належали.

ПЛЯНОВАНИЙ САБОТАЖ НА „КВІН МЕЙРІ" І „НОРМАНДІ".

НЮ ЙОРК. — Два найбільші кораблі на світі, анґлійський „Квін Мейрі" і французький „Норманді", які з вибухом війни лягли в нюйорськім доку на спочинок, стали предметом збільшеної поліційної уваги. Бо поліції вдалося викрити плянований саботажний захід в цілі ушкодження тих кораблів. Хто плянував цей замах, поліція не подала.

ПРАВО ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ ВУЛИЦЮ.

НЮ ЙОРК. — У місцевім суді відбулася розправа проти одного власника таксівки, який поранив дівчину Назиніцьку, коли вона переходила вулицю. Шофер оборонявся тим, що вже були зелені світла. Пошкодована доказувала, що зелені світла змінились, коли вона вже була посередині дороги. Суд станув на становищі, що коли пішоход пустився переходити вулицю, коли є червоні світла, а по середині захоплять його зелені світла, то автомобілісти мусять зачекати, аж пішоход дістанеться на другий бік. Інакше вина спадає на автомобіліста.

ГУВЕР РАДИТЬ ІЩЕ РАЗ УНИКАТИ ВІЙНИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Бувший президент Герберт Гувер пише в наступнім числі „Сатердей Івнінґ Повст" статтю, в якій іще раз перестерігає Америку перед війною, бо така війна зле скінчиться для Америки, і то не лише під економічним оглядом, але також під оглядом обмеження громадянських свобід. Америка найбільшу прислугу зробить Европі, коли вона в тій гемісфері збереже справжню демократію і цивільні свободи. Бо це буде моральною заохотою та живим прикладом для европейських країв, що до закінчення війни певно всі опиняться в пазурах диктатур, що демократія справді добрий устрій і він може успішно працювати. Під економічним оглядом, говорив Гувер, війна принесе зубожіння на чергових 25 літ.

КОНҐРЕС ЖИДІВСЬКОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ „ГАДАСАҐ"

Ню Йорк. — Жидівська сіоністична (націоналістична) орґанізація жінок, Гадасаґ, мала 24. жовтня ц. р. в Менгетен Сентер свою 25-ту конвенцію. На ту конвенцію приїхали жидівські представники з Палестини та з інших країв і виголосили свої привіти й промови, закликаючи американських жидів до помочі Палестині та всім жидам-утікачам по цілім світі.

На тій конвенції виголосив привіт посадник Ню Йорку, Ля Ґвардія, а президент Рузвелт прислав писемний привіт, у якому закликав жидів „продовжати їхню роботу без вагань", бо ця робота „обіцює надію і щастя для багатьох людей". Привіт прислав також ґубернатор нюйорського стейту, Лімен.

На початку цеї конвенції голова американської сіоністичної (націоналістичної) орґанізації, що підчинена світовій сіоністичній орґанізації, д-р Сольомон Ґольдман, виголосив промову, в якій обговорював положення Палестини та її змагання до незалежности. Говорив також головний предсідник світової сіоністичної орґанізації, що прибув на конвенцію з Европи і теж обговорював політичне положення жидів та апелював до демократій за „беззастережну поміч". Вкінці говорив також рабін Степан Вайс, що грає в Деократичній Нартії важну ролю, й закликав американських жидів, щоби піддержували американську демократію, інакше „тріснуть усі надії, що їх має Дім Ізраеля".

Скарбничка старших відділів Гадасаґ подала до відома, що впродовж минулого року її орґанізація зібрала більше як півтора міліона долярів на палестинські цілі, а скарбничка молодечих відділів цеї орґанізації сказала, що молодечі відділи зібрали міліон і 200 тисяч долярів на ті самі цілі.

СТУДЕНТСЬКУ ЮНІЮ ТАВРУЮТЬ „ЧЕРВОНОЮ"

Ню Йорк. — Учительський союз міста Ню Йорку ухвалив резолюції, в яких таврує місцеву „Студентську юнію" комуністичною й не гідною піддержки з боку влади. Що вона є комуністична, говорить „Учительський союз", признав навіть сам Ерл Бравдер, головний секретар Комуністичної Партії, називаючи її „трансмісійним комуністичним поясом".

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

Два пасажири згинули, а 9 інших були покалічені, коли зворотнича льокомотива пенсилвенійської залізниці зударилася коло Форт Вейн, Індіяна, з пасажирським поїздом, що їхав з Шікаґа до Дітройту.

ЗАСУД СМЕРТИ ПРОТИ СОБАКИ

У стейтовому суді в Ню Йорку засуджено на смерть 4-літнього пса Бравнія, котрого власницею є пані Полін Фюсел, бо на суді доказано, що він покусав троє людей.

ПІСЛАЛИ МІСЬКОГО КОМІСАРЯ ДО ДОМУ БОЖЕВІЛЬНИХ

Суддя Вилйем Ален у Ню Йорку приказав замкнути Чарлза Гарнета, що недавно тому зрезиґнував зо становища комісаря руху, до дому божевільних. Суддя видав рішення на основі зізнань трьох лікарів.

ЛІТАК НА УСЛУГАХ РИСІВНИКІВ МАП

Американські картоґрафи вкінчили розгляди гори св. Іллі в південно-західній частині Юкону. При своїй роботі вони вперше послугувалися світлинами, знятими підчас лету понад гори. Раз летуни просиділи підчас бурі 18 днів, відтяті від світу на висоті 10,000 стіп.

МОСКВА ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Москва. — „Ізвестія" пишуть, що вже давно було би прийшло до замирення між Совєтами і Японією, якби не „інтриґантство вашинґтонського уряду.

СЛАБІ НАДІЇ НА РОЗБИТТЯ АЛІЯНТІВ

Париж. — Німеччина веде тепер таку політику, що зовсім, або дуже мало виступає проти Франції. Те можна було відчути і з промови, яку виголосив у Данціґу німецький міністер заграничних справ, Ріббентроп. Та французька преса зазначує, що Німеччина грубо щодо цього помиляється. Франція і французькі жовніри будуть боротися, щоб уже раз скінчити з „божевільним ґітлеризмом". А в Анґлії називають промову Рібентропа по просту „дурною і фальшивою", що закидує Британії аґресивні наміри.

ЧИ НЕ ПОЧАТОК ЗАВЕРУХИ?

Букарешт. — „Хтось" розкидує масово по румунських селах і містах большевицькі поклики, що взивають румунських селян до повстання проти румунського уряду.

„ЯК ЗДЕРЖАТИ АМЕРИКУ ВІД ВІЙНИ?"

Републиканська Партія стейту Пенсилвенія оголосила конкурс на начерк про те, як здержати Америку від війни. На конкурс прислано 3,000 праць. Найкраща з них показалася працею „воєнної сироти", себто людини, котрої батько згинув у війні.

ШУКАЮТЬ КАВАЛЄРА ЗА ВБИВСТВО ЖІНКИ

Коли панна Лена Филипс, 26-літня служниця д-ра Лакса в нюйорській дільниці Бронкс, підходила з ранішнього закупу до дверей мешкання господаря, якийсь чоловік, що, видно, на неї ждав у сінях, вистрілив до неї кілька разів з револьвера. Коли лікар відкрив служниці двері, він міг бачити, як молодий чоловік вибіг з дому, всів на „трок" і відїхав. Лікар подав поліції ймення Джека Розенблюма, 21-літнього робітника, котрий залицявся до панни Филипс від двох літ, але без успіху. Панна Филипс уже навіть відносилася до поліції, щоб вона заборонила Розенблюмові ходити за нею.

СОВЄТСЬКІ ЖОВНІРИ ЗАЦІКАВЛЕНІ НАЙБІЛЬШЕ ЗАКУПНОМ ТОВАРІВ

ПАРИЖ. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що мав нагоду говорити з професором університету, поляком, котрий, перебраний за селянина, шукаючи своєї рідні, мав нагоду побачити польську землю під новою владою. Він каже, що Совєти переводять на західньо-українських землях і в Білорусі совєтизацію та вивозять масово звідтам усе, що дасться. Приглядаючись до совєтських жовнірів, відразу пізнати, що вони одягнені дуже вбого, що Совєти навіть не мають порядної шкіри на чоботи для армії. Полеві кухні подобають на ті, що осталися ще зперед минулої світової війни. З таким виеквіпуванням, казав професор, Совєти не підуть до війни, навіть з такою малою державою як Фінляндія. Жовніри найбільш здивовані тим, що застали по склепах багато ріжнородного товару. Викуповують усе можливе, споживчі артикули, одяг, мило і т. п. Жовніри поводять себе культурно. Назагал нема грабіжів.

Не переслідують церкви.

Той самий кореспондент подає, що у противенстві до того, що було досі подаване, нема на занятих Совєтами землях переслідування священиків і церков. Тільки усунено зо шкіл навчання релігії. Також поприділювано до шкіл специяльних інспекторів, спроваджених з Москви.

ПОЛЯКИ І ЖИДИ, ЩО ОПИНИЛИСЬ ПІД СОВЄТАМИ.

ЛОНДОН. — Стверджують, що на забраних Совєтами землях Західньої України і Білоруси є тепер коло півтора міліона поляків і жидів. Кажуть, що це головно ті, що не захотіли бути під німцями і воліли бути з большевиками. Через скупчення такої сили жидів і поляків населення містечка Білостока збільшилося на 100,000 мешканців. І вже така подія становить проблєму. Совєти задумують відставити велику частину того напливового населення до жидівсько-совєтської республики Біробіджан. Київське радіо подало, що дуже тяжко, щоб можна поселити тих 100,000, що є в Білостоці, в Україні. Це відноситься до жидів. Зате полякам буде дана можність поселення в Україні.

2,500,000 ЖИДІВ ПІД НІМЦЯМИ.

БЕРЛІН. — Німеччина не могла вирішити жидівської проблєми, коли мала коло пів міліона жидів, а тепер станула перед тяжчим завданням, бо по занятті польської території має під своєю владою два і пів міліона жидів. Розвязку цеї проблєми зачинає Німеччина від того, що творить „жидівський резерват" на взір індіянських резерватів, що є в Злучених Державах. Цей резерват буде в окрузі міста Люблина і граничитиме з совєтською територією. Буде це свого роду „жидівська держава" під німецьким протекторатом. Але ніхто не знає, що властиво з цього вийде. Це покищо пляни.

СОВЄТИ ПОТАКУЮТЬ НІМЕЧЧИНІ У ВСЬОМУ.

МОСКВА. — Німецький міністер заграничних справ, Ріббентроп, заявив у своїй промові в Данціґу, що війну Німеччині накиненено, та що німці будуть боротись аж до переможного кінця. Головним виновником, казав він, є тут Анґлія. Совєтська преса передала промову Рібентропа і підкреслила, що все те, що він сказав, є чиста правда.

МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І НІМЕЧЧИНОЮ КОНФЛІКТ НЕМОЖЛИВИЙ.

БЕРЛІН. — Рібентроп підкреслив у своїй промові в Данціґу, що це Анґлія намагається своїми пропаґандними засобами довести до конфлікту і незгоди між Німеччиною і Злученими Державами. Але на ділі воєнний конфлікт між обидвома державами неможливий.

ЗАБИРАЮТЬ, ЩО МОЖУТЬ.

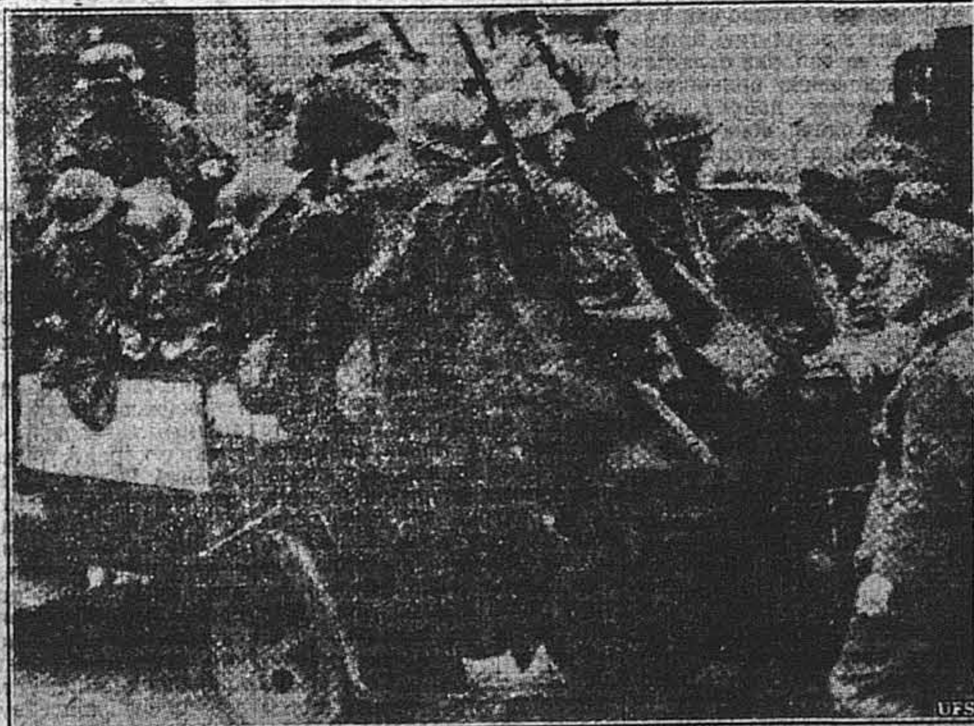
ПАРИЖ. — При евакуації Вильна совєтськими частинами забирали большевики з собою не тільки товари, але навіть меблі з приватних мешкань і бюрові уладження.

НАТИСКАЮТЬ НА ЖИДІВ.

ЛОДЗЬ. — Німецький часопис, що виходить у занятій німцями Лодзі, проголошує, що жидам не вільно торгувати текстильними товарами, шкірами і шкіряними виробами.

СОВЄТИ БЕРУТЬСЯ СПОМАГАТИ НІМЕЧЧИНУ.

МОСКВА. — Згідно з совєтсько-німецьким договором мають Совєти достарчити Німеччині в короткому часі міліон тон збіжжя і збіжевих продуктів.

НІМЦІ БЕРУТЬ У ПОЛОН ФРАНЦУЗІВ.

Перша німецька світлина (радіова), що показує німецьких жовнірів з французькими бранцями. Світлину знято на західнім фронті, переслано літаком до Берліну, звідти „перерадіовано" до Америки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОМУНІЗМ У ДЕФЕНЗИВІ

Обвинувачення Ерла Бравдера, провідника американських комуністів, можна вважати немовби символом великих перемін у світі й в Америці, наскільки справа йде про цю часто рухливу, а ще частіше галасливу партію.

Ще не так дуже давно тому комуністична партія вела в Америці офензиву. Вона старалась організувати в свої ряди невдоволених людей, вона старалася захоплювати під свою контролю або принаймні під свій вплив ріжні вже існуючі організації, а коли їй це не вдалося, старалася нищити ті організації або людей, що не давали комуністам таку організацію захопити. Ще не так давно тому комуністи мали в Америці багато симпатиків по ріжних, зовсім некомуністичних організаціях, навіть по вищих школах і церквах. В Америці було багато лібералів, які дивилися на все, що діялося в Росії, через пальці, як на „дуже цікавий експеримент". В Америці існували попри правильну комуністичну партію ще так звані фронтові, або невинні організації, котрі, хоч не зовсім комуністичні, дозволяли комуністам уживати їх для ширення комуністичних ідей.

Два кличі позволили комуністам згуртувати довкола себе таких некомуністичних симпатиків. Раз, клич боротьби проти фашизму, а друге клич оборони демократії. Помагав їм у тому ще головний ворог комунізму, Гітлер, своєю безпощадною кампанією проти лібералів і демократів. Багато людей далося зловити на вудку оборони демократії й боротьби проти фашизму. Були це часи, коли в робітничих юніях не можна було піднести голосу навіть проти найбільше жорстоких прояв комуністичного урядування в Росії, коли всякий голос сумніву в демократичність Сталіна означав підозріння за приязнь Гітлерові.

Усе це стало перемінятися вже від „чисток" серед большевицької верхівки, заряджених Сталіном. Це відразу піддало в сумнів демократичність сталінської системи. Комуністи негайно знайшлися в дефензиві. Остаточний удар завдала американському комунізмові згода Сталіна з Гітлером. На вістку про цю угоду з комуністичного поїзду негайно висіли всі ті, що думали на ньому їхати до недалекої стації, а не на остаточну стацію комунізму. Оборона демократії комуністичними симпатиками була скомпромітована.

Боротьба комуністів проти фашизму й гітлеризму була видно пустою фразою й облудою, коли Сталін обнявся з Гітлером.

Правда, деякі скриті комуністи ще пробують рятувати ситуацію, запевняючи, що Сталін незадовго посвариться з Гітлером, але це вже процесу розвалу американського комунізму не здержить. Саме слідство Даєса й процес проти Бравдера комунізму не повалить; він валиться від інших обставин, а конґресове слідство й судовий процес проти лідера це лише малі признаки широко закроєного упадку.

ПОЛЬСЬКА КАТАСТРОФА ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

Дехто з поляків, після проголошення польської самостійности 1918 р., добре бачив, що малий 20-міліоновий польський народ не встоїться між двома великанами — 150-міліоновою Росією та 65 міліоновою Німеччиною. Тому виникали пляни в Польщі — подати руку іншим поневоленим народам бувшої царської Росії, щоб утворився ряд самостійних національних держав від Балтійського до Чорного моря. Дійсно, на початку своєї державної самостійности деякі польські політичні діячі розписувалися про Україну, Білу Русь, Литву, кавказькі народи, як заборолo проти московського імперіялізму. Але на ділі величезна більшість польських політиків не думала про це поважно. Їм увижалася так звана „Ягайлонська ідея", обєднання Польщі, Литви та України під польським проводом. Поляки почали вже з листопаду 1914 року війну проти Західньої України і проти білорусів. Всі спроби українського народу стати на ноги, поляки нищили немилосердно. Навіть „поміч" війську У. Н. Р. під проводом Петлюри Пілсудський виконав так, щоб українці не мали зброї в боротьбі з російськими большевиками. Решту української галицької армії, що виступила проти большевиків і перейшла до армії У. Н. Р., поляки інтернували і систематично виморювали голодом. Також „союзну" армію У. Н. Р. поляки в листопаді 1920 року роззброїли і замкнули в таборах, де тисячі українських вояків і старшин передчасно згинули від голоду та хворіб.

Здобувши Галичину, Волинь, Підляшшя і Полісся, поляки взялися там знищити українське політичне, господарське і культурне життя. Вони зо страхом уявляли собі, що над Дніпром може утворитись українська держава, яка хотілаб злуки всіх українських земель. Тимто, як і в минулих віках, Варшава все старалася договоритися з Москвою на шкоду українського народу. „Нема України, є тільки Польща і Москва" — це був клич новочасної Польщі, взятий з історичних архівів. Українська ідея була **головним ворогом** для польських політиків. Небезпеки німецької вони не хотіли бачити.

До 1933 року, до переходу влади в Німеччині в руки Гітлера, Польща вірила в силу Франції і тому могла не числитися з Москвою і Берліном. Але вже 1934 року Пілсудський хотів відігнати загрозу німецько-російського союзу тим, що склав з Гітлером пакт про ненапад на 10 років. Не знати, що булоб далі, колиб Пілсудський не вмер 1935 року. Його наступники, без авторитету і далекозорости, що мав Пілсудський, вели двоїсту політику між Москвою і Берліном, політику „великодержави", що може сполягати лише на свої власні сили. 1938 року Польща була союзницею Німеччини при розділі Чехословаччини. Польська політика зробила все можливе для того, щоб віддати Карпатську Україну мадярам, бо міністер Бек і всі поляки боялися, щоб мала Карпатська Україна не дала „поганого прикладу" для українських земель під Польщею. І не снилось польським „великодержавникам" у березні 1939 року, коли мадярська орда люто кинулась на Карпатську Україну, що не мине й півроку, як їхня власна польська держава буде розторощена між Німеччиною та Росією, як між молотом і ковалом. Неодин українець, що мусів тікати від мадярського терору, чув у Польщі радісні заяви: „Так уже не буде вашої України"... Зарано сміялися пани-поляки з чужого нещастя!

Сміливо можемо сказати, що поляки самі, **власними руками**, копали собі яму своєю політикою впродовж 20 років. Вони, разом з большевицькою Москвою, зруйнували українську державу, вони раділи, коли бачили, як Москва винищує українців у Наддніпрянщині, і самі проводили погроми („пацифікація") в Західній Україні. В надії на суперництво між російським большевизмом та німецьким націонал-соціялізмом польські провідники занедбали свою армію. Проти німецької моторизованої піхоти, повзів і літаків поляки не мали чим оборонятися. А деж поділися ті міліони, здерті з населення Польщі на озброєння польського війська? Таж Польща була досить багатою державою, бо мала своє залізо, цинк, олово, вугіль, мала також нафту в Західній Україні. Мавши все це, польські провідники пустили своє піше військо проти німецьких моторизованих полків, а кінноту проти німецьких повзів. Коли була де в світі більша легковажність, то це в Польщі, що вперто не хотіла бачити своєї слабости та ще гордо-задьористо заявляла німцям: „Спробуйте нас зачепити". І німці спробували...

(Далі буде).

ВОСЬМИЙ КОНГРЕС „ОБЄДНАННЯ"

Згідно з § 17 статута „Обєднання" і рішенням екзекутиви з 21. жовтня 1939 р. подається до загального відома, що черговий, себто

ВОСЬМИЙ КОНГРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

відбудеться

В НЮ ЙОРКУ, В СУБОТУ, 2. ГРУДНЯ (DECEMBER 2, 1939)

Точне місце нарад буде подане пізніше.

Конгрес зачнеться в годині 10, рано. Триватиме один день.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. Вибір президії конгресу.
3. Вибір комісій.
4. Звіти Урядників з діяльности за останні три роки.
5. Дискусія над звітами уступаючого уряду.
6. Реферати:
   а) Політичне положення укр. земель.
   б) Завдання „Обєднання" супроти старого краю й Америки.
   в) Справа загального зізду всіх американсько-українських угруповань.
7. Дискусія над рефератами.
8. Ухвалення резолюцій.
9. Вибір нового уряду.
10. Внески і запити.

Кожний делеґат чи делеґатка мусить виказатись повновластю такого товариства, що було з „Обєднанням" у звязку, пересилаючи через нього жертви на народні потреби.

Заввага: На думці § 22 статута „Обєднання", кожне товариство, яке є у звязку з „Обєднанням", має право вислати на конгрес одного делеґата й на власний кошт. Один делеґат може мати повновласті від кількох товариств, братств, сестрицтв, клюбів і т. п.

По друки на повновласті треба звертатись до канцелярії „Обєднання" на адресу:

"OBYEDNANNYE," P. O. Box 122, Church Street Annex, NEW YORK, N. Y.

Обєднання Українських Організацій в Америці

248-50

Е. Онацький (Рим).

ІТАЛІЙСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ

Свого часу було в моді писати про „войовничий" італійський фашизм, що нібито загрожував цілому світові. Щоправда, то почасти сама італійська преса давала привід для таких побоювань, але одночасно треба підмітити, що саме фашистівська Італія це едина тепер в Европі велика держава, що не тільки не воює, але й **не хоче** воювати, і робить усе можливе, щоб замирити її хижі. Факт у всякому разі цікавий, і над ним варто спинитися. Чому Італія залишилася невтральна, і чи на довго?

Щодо першого питання, то треба завважити, що Італія ніколи не мала ніякого бажання взагалі звязуватися в якунебудь війну. Переводячи ріжні внутрішні реформи і працюючи особливо завзято над осушкою болот та перетворенням їх у плідні поля, Мусоліні нераз зауважував: „Ось війна, яку ми волiємо". Вперто настоюючи на перегляд версайського договору та направу несправедливостей, завданих ним німцям і мадярам (про українців, на жаль, ніколи не згадувалося, а в випадку Карпатської України їх просто принесено в жертву!), Мусоліні також любив повторювати, що „в Европі нема таких проблем, яких не можна би було полагодити шляхом переговорів". Говорячи таке, він виявляв, щоправда, незнання польської вдачі, що не йде на ніякі переговори, аж поки хтось не дасть їй добре довбнею по голові, але в усякому разі так говорив і прикладав усіх зусиль, щоб у дійсності залагодити польсько-німецьке „непорозуміння" мирним шляхом. І то тим більше, що почувався в дуже незручній ситуації: з одного боку був звязаний осею Рим-Берлін, а з другого боку не менше звязаний своєю приязню до поляків, що завжди тішилися в Італії великими симпатіями та вязями. Але сталося... Не вважаючи на умовлення Італії, Польща не піддалась і не захотіла віддати Данцігу. Гітлер вирішив звернутися... до довбні. Отже цілком ясно, що Італія, не маючи можливости стримати Німеччину від виступу в справі, яку вона вважала справедливою (віддавання Данцігу), а з другого боку не вважала можливим виступати чинно проти своєї давньої приятельки. Та і не було де і як. А крім того Італія приймала на увагу ще й той практичний момент, що Франція й Англія, які загарантували безпеку Польщі, не маючи можливости, з огляду на могутню оборонну лінію Зігфріда, напасти на Німеччину, напалиб з усіми силами на Італію. Італія вирішила, що така перспектива їй не дуже підходить. З другого боку і для Німеччини видавалося, що Італія, залишаючись невтральною, Німеччині буде лекше на доставу сировців та продуктів, а також і лекше — після безсумнівної перемоги над Польщею — на мир при допомозі невтральної Італії. Тому й Німеччина дуже легко погодилася на те, щоб Італія залишалася невтральною: „Ми вовюватимемо — заявив гордовито Гітлер у парляменті, — без чужинецької допомоги". На жаль, і цього разу Гітлер помилився... Бо по двох тижнях війни йому на допомогу виступили Совети, що, в дружньому співробітництві з німецькими військами, захопили всі польські західньо-українські (крім Лемківщини) та білоруські землі, себто мало не половину колишньої — такої недавньої! — Польщі. І тут сталася дивна річ. Англія й Франція, що вже голосили війну Німеччині ніби за виступ проти Польщі в справі Данцігу, не звернули жадної уваги на захоплення Советами величезної бувшої польської території. Воюючи з Німеччиною ніби „за Польщу" і проголошуючи на ввесь світ, що вони змагатимуться за повну відбудову Польщі, Франція й Англія продовжують одночасно затримувати з Советами нормальні дипломатичні відносини. Тимчасом большевицька Москва, простягши свою руку аж по Карпати, загортає під себе всі балтійські країни й загрожує вже навіть Фінляндії, але Франція й Англія і далі — нічого! Такий стан річей викликає мимоволі здивування, і, наприклад, римський „Месаджеро" вмістив невеличку статтю під заголовком „Мовчанка, якої не зясувати". Думаємо, що варто цю статтю подати до ширшого відома, бо вона дуже помагає нам не тільки зрозуміти причини дальшої невтральности Італії, але може бути, що допоможе нам зрозуміти і наше власне становище між двома воюючими таборами. Отже італійський часопис пише:

„Як зрозуміти мовчанку англо-французьких кол щодо Советської Росії? Часописи, політики, оборонці і пропагатори війни до „переможного кінця" не знаходять слів, щоб оплакати як слід долю Польщі і щоб осудити Німеччину, але ні один голос не здіймається, щоб спитати в Росії вияснення за її несподіване втручання! Вимагається відбудови Польщі і навіть Чехословаччини, але ніхто не згадує про провінції, заняті московськими військами! А тимчасом у них провінціях Росія, не гаючи ані хвилинки, завела відразу советський лад, у якому керування знаходиться в руках людей, що для них прихід червоного війська означав перш за все звільнення з вязниці. Не завагалася ні на хвилинку знести приватну власність, позачиняти церкви, поарештувати власників за загальним обвинуваченням визискування робітників і взагалі увести в життя все те, що таке типове для большевизму... І ніхто не пригадує навіть про якусь там Естонію, чи Латвію, що їх так таки Росія забезпечила несумлінний режим охорони проти можливих „нападів" небезпечних сусідів! Звідки така ріжниця у відношенні? Звідки ці дві ріжні міри у відношенні до Росії і до Німеччини? Ми бачили вдячні за вичерпну відповідь".

Таке відмінне відношення до Німеччини і Росії, двох спільників, що поділили між собою награбовану здобич, дійсно викликає у наївних людей велике здивування. А тимчасом справа ясна: ані Франції, ані Англії не йде ані про Польщу, ані тим менше про ті маленькі нещасні балтійські країни; їм іде тільки про полагодження давніх, дуже давніх рахунків з Німеччиною, і вони вважають, що саме тепер через виступ Советської Росії, що вже прикувала Німеччині, прийшов дуже вдатний момент для зведення таких порахунків. Може бути, їхня справа робити свої порахунки. Але Італія теж робить свої розрахунки. І вона вважає, що їй нема жадної рації втручатися в цю криваву суперечку, в якій нема нічого до виграння, а багато ризика для програння. Вона воліє вкладати гроші в громадські роботи, воліє готуватися до всесвітньої виставки, що має відбуватися в Римі в 1942 році; воліє торгувати з тими, хто воює, і, очевидно, воліє стежити уважно за всім тим, що Росія захотіла би робити на Балканах. Бо тільки там можуть бути зачеплені її життєві інтереси. А покищо вона чекає і — працює.

І нам, українським еміґрантам, що неподівано опинилися перед нашим дорогим містом соборної Великої України, здійсненої ворожими нам руками, не лишається теж нічого іншого, як тільки чекати і працювати. Чекати кращої конюнктури, працювати в інтересах **тільки одного українського народу**. Для нас існує тільки один фронт — антимосковський, антибольшевицький. А в чужі суперечки ми не встряваємо.

Микола Голубець.

За Український Львів

(Епізоди боротьби XIII.—XVIII. в.).

(7)

Означивши в дальших точках уставу справи віри й обряду, в яких братство повинно доглядати мирян і духовенство як у Львові так і в краю, останні дві точки (40 і 41) запевняють братству виняток зпід влади єпископа в розпорядках, які противилисяб точкам і законам братського уставу.

„Бо хто противився б і порушив братський устав, архиепископ чи єпископ, протопіп чи піп, дякон чи церковний причетник, хтось із князів чи простих людей, такий піддає прокляттю чотирьох вселенських патріярхів і клятві св. Богоносних Отець семи вселенських соборів".

Прочитуючи точка за точкою устав Львівської Ставропігії, ми завважуємо, що в ньому все продумане й направлене до одної мети. Людей, яких повинна єднати тільки віра і народність, а розеднувало все інше, починаючи від маєткового стану, громадської гідности аж до місця замешкання, сковує цей статут у звязку й дисципліну, а вкупі з тим гармонійну громадськість, якій поставлено завдання оборону „віри і нації руської".

А що до оборони таких святощів, скажім по нинішньому ідеалів, треба було чистих рук, та так багато уваги присвячує братський устав питанням моральности не тільки в братстві, але й у цілому громадянстві. Тому, що до осягнення успіхів конечна єдність і гармонія, то братський устав передбачує строгі кари для всіх, хто цю єдність і гармонію розбиває, тому взаємна любов, пошана й послух спільним рішенням покладені в основу цього уставу. А що ворог, з яким треба було боротися, був не тільки сильний, від ніг по зуби узброєний, але там, де не помагала сила, вживав хитрости, підступу і зради, тому всі намагання і рішення братства за печатані сімома печатками тайни. А що вперті православні владики виявили слабість в обороні інтересів православної віри, тому братський устав не тільки звільняє братство від послуху владикам там, деб вони поступили незгідно з законами православної церкви, але дає в руки братства право контролі й нагляду над владиками.

І коли впродовж століть львівський владика заєдно був видимою головою, князем української церкви і нації, то Ставропігія була заєдно його парляментом. На боротьбу обох стравлено чимало сил і засобів, але в результаті приписано наступ унії, яка була тільки замаскованою польонізацією впродовж добрих двох століть. Колиж вона врешті решт прийшла і заткнула свій переможний прапор навіть на гранітних мурах Ставропігії, то ті, яким на унії так залежало — поляки — могли вже тільки стверджити повний розклад своєї державности, а вкупі з тим упадком свого винищуючого розмаху. Важко заперечити, що дрижджем, яке від першої хвилини розсаджувало цю державність, деморалізувало її хабарями і компромітувало в очах ближчих і дальших сусідів, був у першу чергу заєдно невдоволений український елемент з львівською Ставропігією на чолі.

VI.

З хвилею, коли на польському престолі засів архикатолицький Жигмонт III, становище українців взагалі, а львівських зокрема помітно погіршилося. На їх голову останніх посипалися зловживання й репресії, які досі наче держались в запасі. В першу чергу усунено з львівського маґістрату всіх православних, хоч як їх там небагато було і як не скромні становища вони займали. Будова Успенської церкви, яка тоді рушила з місця, була теж одною в ділянок, на яких вилядовувалася ворожа нетерпимість. Маґістрат робив усе, щоби будову припинити, а коли вже не було можна змести підіймаючихся з землі мурів, то хоч повищити їх кошти до найдальших границь.

Тому то маґістрат не дозволив українцям ломати каміня у поблизьких каміньоломах, а на матеріял, привожений з краю, наложив високе мито; львівським купцям заборонив продавати українцям потрібне на будову залізо, а коли всі ті шикани не помагали, а церковні мури росли з дня на день, з години на годину, то маґістрат не тільки не карав, але, з очевидним задоволенням дивився на вибрики львівської батярні, що псувала на будові руштування й знарядя, а нічно залагоджувала свої фізіольоґічні потреби на тому місці церкви, яке було призначене для вівтаря.

Рука в руку з маґістратом пішли сусідуючі з Успенською церквою домініканії, які постаралися про заборону українцям дзвонити в дзвони тоді, коли в їхньому костелі правилася служба. А що хитрі більорізці придумували собі ріжні служби у всяку пору дня, то українським дзвонам довелося більше всього мовчати.

Квіткою маґістратської „культурности" у відношенні до українців може нам послужити факт, на погляд дрібний, одначе не менше характеристичний, який без сорому втягає в свою хроніку канонік Юзефович, а який головний автор виступає в ній „віком і наукою поважний консуль" Зіморович (1659).

„Одного дня ударено в великий дзвін тутешньої руської церкви — пише Юзефович — тоді іще шизматицької. Якась польська перекупка сказала до своєї товаришки-русинки жартом: „О, якже грубо гомонить ваш Серило!" Русинка за обиду приняла те, що названо дзвону свого обряду і сильно вилаяла полячку. Щоби пімстити, сказала: „Коли ваш дзвін є Серило, то ваш катедральний Гаврило!" взаємними дотинками за честь обидвох дзвонів так довго на місті публично сварилися, що до батьгів була шкалування, щоб судді їх тоді мусіли. Був тоді суддя Вартоломей Зіморович, віком і наукою поважний консуль, який, вислухавши благі (?) тих крикливих жінок сварки, видав присуд, відвернувшися до польки: „Чуєш! Ти, жінко, щоб не важилася так легкодушного прозвища давати тому великому дзвонові, але під грошевою карою завсіди додай титул: „Пан Серило" (Далі буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АМБРІДЖ, ПА. Спеціяльний мітинґ Тов. св. О. Николая, від. 276., відбудеться 29. жовтня; на порядку дня справа ювилейного свята 45-ліття У. Н. Союзу. Обовязково кожний член має явитись на цей мітинґ. — Григорій Лазар, предс.; Михайло Рус, секр.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОЩО ЦЕ?

Подають деякі польські газети вістку, що, мовляв, німецького генерала фон Фріча, бувшого команданта німецької армії, застрілили іззаду берлінський командант німецьких „штурмових військ". Що справа фон Фріча цікава, нема що казати. І чутка, що його вбили не польські кулі, а німецькі, ще цікавіша. Одначе чи порадно польським газетам займатися цим так багато? Чи не краще було б дивитися за своїм Сміглим - Ридзом?

НАУКА СОНЦЯ.

Кажуть астрономи, що при помочі далековидів можна тепер оглядати на сонці аж 23 плями.

Коли стільки плям має така ясність, то чи можна тепер дивуватися простому грішному чоловікові, що він має кілька?

КРАЙНОСТІ СХОДЯТЬСЯ.

Комуністичні газети в Москві, очевидно на приказ большевицького уряду Росії, радять Англії й Франції приняти мирові пропозиції Гітлера.

Американські газети звичайно заявлялися проти цього. З американських діячів за приняття цих пропозицій заявився в своїй радіовій промові о. Коклин.

Якби таке трапилося комусь іншому, о. Коклин не вагався б ужити такої згідности з комуністичною опінією за доказ комунізму бесідника.

ХТО ХОЧЕ ВІЙНИ?

На думку о. Коклина, Гітлер і Сталін хочуть дальшого ведення війни, бо, мовляв, дальше ведення війни виродиться в політичний переворот, котрий повалить капіталістичну систему.

З цього виходило б, що Гітлер бажав би собі повалення капіталістичної системи.

Невже це справді так? І якщо Гітлер справді хоче повалити капіталістичну систему, чи треба йому з цим ждати аж політичного перевороту по довгій війні? Що стоїть йому на перешкоді повалити капіталізм негайно, тепер?

БЕЗПАРТІЙНІСТЬ.

У своїй радіовій промові о. Коклин закликав американців бути наскрізь невтральними щодо війни між Німеччиною й Англією та Францією.

Монсіньор Джан Райен, професор Католицького Університету, відповідаючи о. Коклинові на радіо, сказав: „Людина, яка каже, що ми повинні бути безсторонними й байдужними до зудару між Гітлеровим урядом і аліянтами, виступає не лише проти заповіди Христа про братерську любов, але й проти засад національної моралі... У теперішній кризі наш край є морально зобовязаний зробити все, що лежить у його силі, щоби перемогти Гітлера й знищити гітлеризм".

У цей спосіб стерлися з собою два погляди. За о. Коклином є його широко розкинена організація, його власний місячник та його звучний голос. Монсіньор Райен цього всього не має.

Котра думка переможе?

ЛИНДБЕРГОВІ КЛОПОТИ.

Багацько спротиву зазнає летун Линдберг за свою заяву, що, мовляв, Канада не повинна була виходити на війну без дозволу Злучених Держав та що Злучені Держави повинні бути заняти Канаду.

Ріжні англійські публіцисти в ріжний спосіб нападають на Линдберга за його слова. Одні називають його Гітлеровим медалістом, інші людиною з Гітлеровим мізком, ще інші закидують йому, що він суне свого носа в чуже просо.

Замітне, що все це не перешкоджало англійським публіцистам і урядникам в часах мінхенського пакту вважати Линдберга чимось у роді знавця в міжнародніх справах.

МЕДАЛЯ Й ГОЛОВА.

Пише один англійський публіцист, що полковникові Линдберґові пішла в голову медаля, котру Линдберг дістав від Гітлера в жовтні 1938 року.

„Питається інший публіцист: „Чи має цей Гітлерів любимець кваліфікації на те, щоб говорити про демократію?"

Знаємо, що в Гітлерових грудях не бється серце за демократію, але не знаємо, чи не може битися демократичне серце під Гітлерівською медалею?

ВИГЛЯДИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Дж. Антон де Гаас, професор бизнесової школи Гарвардського університету, сказав на річній бизнесовій конференції, що розбита военно й економічно Німеччина може стати плодовитим полем для поширення комунізму.

„Говорив він далі, що противники Гітлера серед великих промисловців знають це добре й тому проти своєї волі попирають Гітлера.

Певно, що комунізм у Німеччині був би небезпекою для німецьких капіталістів, але чи лише для німецьких? А як почувалися французькі капіталісти, якби так зараз почерез Рен була комуністична держава?

ВДЯЧНІСТЬ.

Ян Патерацкі, що промовляв як головний бесідник на святі Пуласького в Ню Йорку, сказав у своїй промові між іншим, що Пуласкі поміг Америці здобути незалежність і тому Америка з вдячности повинна помогти Польщі здобути незалежність.

Гарна це вдячність, коли до неї закликає земляк того, що робив прислугу.

ВИГЛЯДИ ПОЛЬСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ.

Той самий Патерацкі заповів теж, що Польща буде ще тріюмфувати над націзмом, большевизмом і комунізмом.

Цікаво, чому він згадував і большевизм і комунізм.

Чи може подумав собі, що станеться з націзмом на випадок прогри? Чи не буде Польща на випадок розгрому націзму між большевизмом Росії й комунізмом Німеччини?

І чи буде така Польща тріюмфувати?

ПОЛЬСЬКО - ЧЕСЬКЕ БРАТАННЯ.

У Парижі подали собі руки бувший чехословацький президент Бенеш та теперішній польський премієр Сікорський та пообіцяли собі, що вони не будуть признавати ніколи зникнення з карти Европи цих двох держав.

Цікаво, що там говорилося про Тешин?

Чи не рішилися, щоб Тешин зник з карти Европи, принаймні поки назад повстануть Польща й Чехія? Чи не сказали вони собі: говорім про те, що нам вкрали інші, а про те, що ми вкрали один від одного, ні словом...

СПРОСТУВАННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з 23. жовтня 1939 року був поданий місячний звіт головного рекордового секретаря. У цім звіті зайшли такі друкарські помилки: У заголовку є зазначено, що звіт за жовтень, а має бути **за вересень**. А при зіставленні повнолітніх членів було подано, що з кінцем серпня було всіх повнолітніх членів 25,583, а має бути: **з кінцем вересня.**

КАРИ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ В ПРИПИСАХ ПРАЦІ

Є передбачені гострі кари на тих, що ламають постанови закону про справедливі відносини в праці. Серед речей, що є заборонені, знаходяться:

1) Перевіз, а навіть пропозиція на перевіз, висилка чи продаж, до інших стейтів таких артикулів, які промисловець перед владою здекларував як „льокальні", щоб не платити робітникам тої ціни за працю, яку передбачає згаданий закон. Такі артикули, названі загально „гарячими", можуть бути цілком усунені зпоміж стейтової торговлі. 2) Відмова, або занедбання, платити робітникам найнижчу плату, а також затруднювати їх по таких годинах, які приписані законом. 3) Відправа такого робітника, що поскаржився, чи хоче скаржитись на власника перед властями за поломання згаданого закону. 4) Переступлення тих застережень, що пороблені в законі відносно дитячої праці. 5) Відмова, або занедбання держати точний спис, скільки плат виплачено робітникам.

Кожний власник, що свідомо переступає ці застереження, може бути покараний до висоти $10,000. А коли другий раз переступить закон, то може бути покараний не лише грішми, але також тюрмою, до шістьох місяців. Крім того його продукти можуть бути звязані конфіскатою й усунені цілком від міжстейтової торговлі. Велика скількість цідок і дерева були конфіскованi на основі того закону одній фірмі в стейті Вірджінія. В Шікагу сконфісковано велику скількість забавок.

Власник, що відмовляється платити своїм робітникам півтора разу за „над час", наражається на ще інші кари. Кожний робітник, занятий у нього, може заскаржити його до суду і коли виграє, може навіть дістати подвійну заплату, а також кошти на адвоката. Скаржити до суду можуть робітники також спільно, коли вони всі знаходяться в однаковому положенні, відносно недоплаченої їм плати.

Закон не приписує якоїсь точно означеної форми, як власник має держати рахункові книжки з реєстрами заплат. Також головний адміністратор Ендрус не приписав таких точних форм. Одначе він зарядив, щоб кожний власник на жадання показав назвище робітника, число вироблених ним годин та висоту плат, ним одержаних. Авторизовані інспектори мають право кожної хвилини зайти до даної фабрики чи підприємства, вглянути в його книжки й ставити запити робітникам, бо тільки через розмови з робітниками може він точно вивідати цілу правду, чи власник вповні виконував постанови закону. Інспектори роблять такі вивіди, коли підозрівають, що книжки плат є пошахровані і подано в них більші суми, які нібито виплачено робітникам, ніж це в дійсності є.

Кожний робітник, що сумнівається, чи виплачують йому повну суму, повинен купити собі маленьку книжечку і точно держати список годин: коли стає на працю, коли йде на обід, коли кінчить працю та скільки виробив годин загалом. Такий список буде дуже корисний для інспектора, коли він хотів би зробити в даній фабриці, чи бизнесовім заведенні, провірку. Він буде також корисний для робітника, колиб він хотів скаржити власника до суду.

НА СУДІ.

Ерл Бравдер, генеральний секретар Американської Комуністичної Партії, котрого мають судити за фальшування пашпортів.

Синок.

— Татусю, чи і тебе приніс бузько?

— Певно, синочку!

— Але хіба не від разу, а на раті!

3-ЛІТНІМ ВИСТОЯЛИМ ГОРІВКАМ „НЕШЕНЕЛ ДЕСТИЛЕРС", „ВІНДСОР" і „ТАВН ТАВЕРН", ПРИЗНАЮТЬ НАЙКРАЩУ ВАРТІСТЬ.

„Смакує просто чудово!" і „Князь Добрих Бурбонів" — це є тема найважнішого горальняного підприємства в Америці „Нешенел Дестилерс Продоктс Корпорейшен", одної з найбільших компаній у світі, гордої з того, що її два вироби: „Тавн Таверн" і „Віндсор", мають тепер уже по три роки. Обі ці горівки є тепер лагідніші, мякші, ніжніші в запаху, як колинебудь передтим. Не дивлячися на їх знамениту якість, одначе, так „Тавн Таверн" як і „Віндсор" ще далі продаються по тій самій ціні, що давніше, і в цей спосіб вони ще далі представляють найкращу вартість у трьох-річних горівках, як це загально признають знавці.

Знамениті нові вартости, які представляють собою „Тавн Таверн" і „Віндсор", йдуть по лінії політики Компанії поширити ці улюблені горівки Америки по цінах, приступних для всіх.

З маркою „Нешенел Дестилерс" продаються широко також такі славні горівки, як: „Олд Оверголт", „Олд Тейлор", „Мавнт Вернон", „Олд Ґренд Дед" і „Олд Кров", як також інші добре улюблені сорти. Це підприємство виробляє теж „Америка'с Олд Джин". Компанія держить на складі велику скількість горівок, щоби вони вистоялися, як належиться.

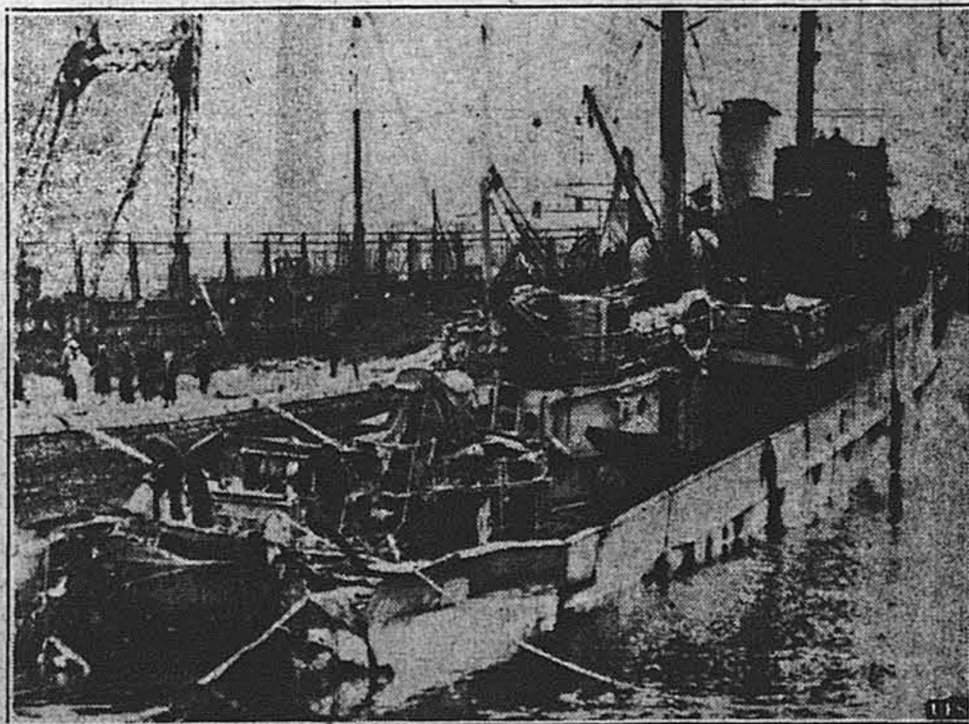
Підприємство „Нешенел Дестилерс" дає публиці ґарантію, що воно буде все доставляти добрі горівки по умірkованих цінах і що ціни буде знижувати, як лише це буде можливе, так, що публика буде все могти скористати з такої нагоди, і отсю обіцянку підприємство виконало. Минулого вono знизило ціни на славні бондовані горівки „Нешенел Дестилерс": „Олд Тейлор", „Олд Оверголт", „Мавнт Вернон" і „Олд Ґренд Дед", а також останньої весни, коли підприємство „Нешенел Дестилерс", щоби заосмотрити публику в ніжні горівки по справді низькій ціні, знизило ціни на „Креб Орчард", одну з чистих кентоксьских бурбонівок; на „Віндсор", що належить до горівок-бурбонівок; і на „Тавн Таверн", що є чистою житнівкою.

Даючи тепер публиці свою 3-літню „Тавн Таверн" і „Віндсор" горівку, по тій самій низькій ціні, підприємство „Нешенел Дестилерс" далі держиться своєї засади давати на гроші найбільшу вартість.

Щодо запаху, гладкости, загального вдоволення, „Віндсор", „Тавн Таверн", і інші продукти підприємства „Нешенел Дестилерс" це справді знамените купно, сенсаційна просто вартість під кожним оглядом. Це імена звісні від одного океану до другого, улюблені в багатьох тисячах українських домів.

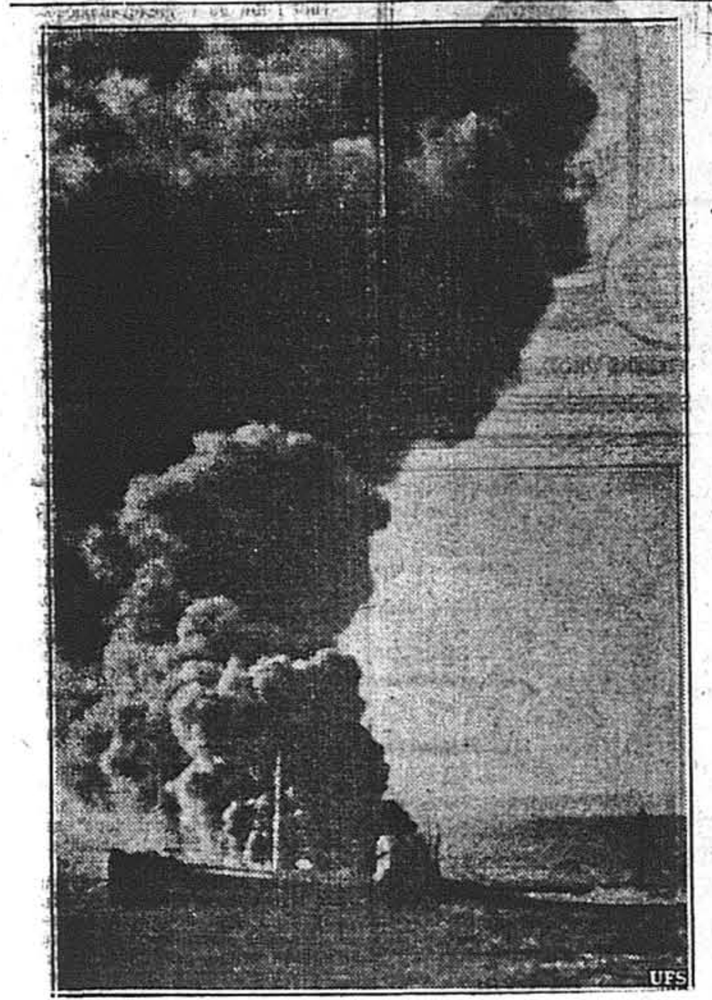
ВУГІЛЛЯ ЯК ПОГНІЙ.

У Німеччині випробувано, що земне вугілля, коли його змолоти на порошок, або перемінити на плин, надається як дуже доброго роду погній. Такого дорогого погною вживають часом тільки до поправи квітів по квітниках.

УДАРИВСЯ ОБ МІНУ.

Підчас визбирування мін у морю цей голяндський корабель, „Ян Ван Гелдер", ударив об міну. Два моряки згинули на місці, а пять були ранені. Світлину переслано через Францію.

ЗАТОПИЛИ.

Французький товаровий корабель „Еміль Міґет", затоплений німецькою торпедою.

ЗАГРЕБ НА МІСЦЕ БІЛГОРОДУ

Загреб. — Хорватський провідник Володимир Мачек заявляє, що Хорватія, одержавши автономію, має тепер виконати дуже велику місію. Треба обєднати цілу Югославію. А щоб таке сталося, треба „звільнити сербів", що терплять від скорумпованої урядової кліки в Білгороді. Тепер Загреб мусить стати центром і повести боротьбу з „корупцією і нищенням демократії".

ФРАНЦІЯ ПОПЕРЛАБ МОНАРХІЇ

Париж. — Паризька преса, подаючи вістки про зріст монархістичного руху в Німеччині, є, щоправда, за те, щоб Франція була наскрізь демократичною, але думає, що було б краще, якби на схід від Рену повстали монархії — в Німеччині, Австрії, Росії. Каже, що під монархіями було ліпше, ніж під Сталіном і Гітлером.

НЕБУВАЛИЙ ПРОЦЕС

Російський іміґрант Володимир Аров вніс до федерального суду у Філядельфії позов проти корабельного підприємства „Ґвайт Стар Кюнард Лайн" за відшкодування в сумі 511,900 долярів. Позовник каже, що з вини перевозової дні він утратив підчас подорожі Балтиком через затоплення корабля тайний код російського уряду, за котрий можна дістати пів міліона долярів, і історію „чистки" в Росії, за котру він міг дістати 2,000 долярів.

Щоб дістати відшкодування, позовник мусить доказати злу волю або принаймні недбальство пізваного. Як це зможе зробити, в позві не вказано.

РОЗБИТТЯ „ДЖУНКИ"

„Тай Пінґ", китайський корабель, занятий перевозом товару через Тихий океан, ударився об підводні скелі коло побережжя острова Принсес Ройел, на північ від Овшен Фолз, у Британській Колюмбії, в Канаді. Залога з пятьох людей спаслася, вискочивши з кораблика, поки він ударився об скелю. Капітан остався на кораблі й не тратить надії, що йому вдасться направити корабель, зняти зо скелі й поплисти ним до Сіетлу.

ОЧІ НА ПРОДАЖ.

Пані Ґрей Дейвис з Четенуґи, Тенесі, готова продати ролгівку свого ока за 5,000 долярів, щоб удержувати свої діти.

СЕНЗАЦІЙНА ПОГОНЯ ЗА БАНДИТАМИ В ПАРИЖІ.

Два бандити вломилися до ювелірської крамниці при вул. Блянш, де забрали дорогоцінності, стероризувавши револьвером власника крамниці. По нападі бандитам удалося втекти до підземної залізниці між Оперою і Монтмартр, де панує великий рух. Між бандитами і поліцаями, які їх здогнали, дійшло до стріляння і тому вуличний рух у центрі Парижу спаралізовано майже на 15 хвилин. Одначе бандитам удалось таки втекти перед поліцаями. Один з бандитів загубив капелюх і при його допомозі поліція сподівається швидко зловити бандитів. Влада веде енергійне слідство в справі цього нападу.

МАЄ 250 ТИСЯЧ ТЕПЛА БІЛЬШЕ ЯК ВУГІЛЛЯ.

Як відомо, рад видає з себе проміння. Променіє. Тому поволі наче спалюється. Рад за дві й пів тисячі літ перестає променіти. Та за той час один фунт раду стільки видасть із себе тепла, що може видати з себе 125 тон вугілля.

Колиб рад не народжувався з іншого елементу, то його неможливоб знаходити в землі. Досліджено, що рад витворюється з урану. А коли рад випромеріє, то остається тільки звичайне олово.

Россіні і письменник.

Славний італійський композитор Россіні зустрів одного письменника, що легкодушно висловлювався про опери.

— Скажу вам, пане композиторе, щиру правду, що я твердо переконаний, що кожна людина, яка є настільки дурна, що стидається висловити явно те, про що думає, тоді співає.

— Може і маєте рацію, — відповів Россіні, — але чому ви до сто чортів, цього не співали?

Удалося.

Перед кавярнею стоїть авто. В авті дрімає шофер. Зближається якийсь пан і каже:

— Прошу віддати цей лист свому панові.

Шофер іде до кавярні і подає власникові авта лист, а цей читає його зо здивуванням:

„Не вдасться — добре, вдасться, — ще ліпше!"

— Що це може значити? — питає пан і показує шоферові лист. Шофер прочитав, подумав хвилину і вибіг на вулицю. По хвилі вертається.

— Удалося!

— Що вдалося?!

— Украв авто!

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЛЮБИТЕЛІ ДОГАН І ПОПЕРЕДЖЕНЬ

Під таким заголовком пише „Комуніст" 3. вересня таке:

„Голову Стрільчанської сільради, тов. Леоненка, викликали на засідання бюра райпарткому. Наче приголомшений, сидів він після грізних промов секретарів райкому. Коли зібрався з думками, спробував було щось довести, пояснити, заперечити, але його ніхто не слухав.

„Справа, здається, ясна — зауважив перший секретар Сумського райпарткому, тов. Плеченко. — Будемо кінчати".

„Так появилася постанова Сумського райкому КП(б)У, ухвалена в квітні цього року. В ній сказано: „За хуліганське ставлення до інтеліґенції, за бюрократизм і небажання створити лікареві Марченкові належних умов для роботи — голову сільради Леоненка, з роботи зняти".

Буквально через тиждень виявилося, що у всіх вище згаданих злочинах тов. Леоненко зовсім невинний.

„Погорячилися ми трохи — визнавали згодом керівники району. — Знімати людину з роботи звичайно не будемо. Залишився тов. Леоненко працювати головою сільради. На цій посаді він і тепер. Але явно неправильного рішення бюра райкому і досі ніхто не скасував".

„Впродовж пів року — бюро райкому вже встигло оголосити догану 30 комуністам, зауважити 11 комуністам, попередити 48. З 40 комуністів — голів колгоспів, партійні стягнення дістали 27 чоловік".

СМЕРТЬ КРІВАВОГО КАТА БЕЛІ КУНА.

У московській вязниці помер відомий провідник мадярських комуністів, Беля Кун, який був у 1919 р. провідником комуністичного уряду в Мадярщині. По здавленні повстання Беля Кун утік до Москви, що вислала його на Крим, де він здесяткував населення і здавив повстання в морі крови. Опісля був головою секції Комінтерну для західньої Европи. Підчас громадянської війни в Еспанії Беля Кун був у Мадриді і в Валенсії, де зорганізував кривавий терор. По прогрі еспанських комуністів вернувся до Москви, де його арештувало ҐПУ під замітом співпраці з Троцьким.

ЧИСТІТЬ ЗУБИ ЯБЛУКАМИ!

Щіточкою до зубів так зуби не вичистите, як таким овочем, як, наприклад, яблуко. Яблуко і не надто мягке і не таке тверде, як сира картопля, тож дуже надається до чищення зубів. Та не шуруйте куском яблука по зубах, але їджте собі одно-два яблука по вечері і ваші зуби будуть і чисті і запущені таким соком з яблук, що то вбиває бактерії.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (1)

Розпалене на червоно сонце немилосерно гріло в рівнинкових околицях і обертало їх ненемов у велику піч. Через ті околиці, покриті непрогляднми нетрами, повні старезних дерев, ріща, а передвсім довгого хабаззя, продиралися чотири білі подорожники, виснажені, втомлені й з утаєним страхом у серці.

Ці чотири подорожні це були останки великої експедиції під головуванням славного дослідника Буртона, що хотів продертись до серця нетрів та вивідати про таємничу столиці Тор. Але вся служба цеї експедиції опустила їх та втекла, ведена якимсь таємничим страхом, що находив у тих околицях кожного тубільця.

Майор Буртон був у кепському настрою. Тепер він уже не думав про таємничу столицю Тор, а радо був би вернувся назад до цивілізації, якби хтось був указав йому дорогу. Такої думки були і його три товариші: братанниця Дженет Буртон, веселий і безжурний Пері О'Рурк і тихий, але незломний китайський учений Вонґ Тал.

По довшій подорожі вони вийшли на малу поляну і тут рішили розбити шатро та заночувати. В той час, як вони працювали над збудуванням шатра, роздався по лісі якийсь дивний голос. „Це леопард", завважив Пері. „Ні, це не леопард", відповів майор, і додав: „Це людський голос, або пів-людський".